

ДО
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
гр. СОФИЯ

К О Н Ц Е П Ц И Я

**ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО УПРАВЛЕНИЕ
НА АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО**

*изготвена от ГАЛЯ ВАСИЛЕВА МАРИНОВА –
съдия в Апелативен съд – Велико Търново*

*кандидат за заемане на длъжността
„Административен ръководител-председател”
на Апелативен съд – Велико Търново*

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

Предлагам на вниманието Ви Концепция за стратегическо управление на Апелативен съд – Велико Търново, разработена на основание чл. 194б, ал. 1, точка 2 от Закона за съдебната власт, в съответствие със структурата, регламентирана в чл. 4, ал. 3 тока 7 от Правилата за избор на административни ръководители на органите на съдебната власт по чл. 167, ал. 1, т. 2-4 от Закона за съдебната власт.

ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА

Мотивацията ми да се кандидатирам за участие в настоящия конкурс за заемане на длъжността „Административен ръководител–председател” на Апелативен съд – Велико Търново е убеждението ми, че чрез натрупания през годините професионален и административен опит и със съдействието на колегите и съдебните служители ще имам възможност да допринеса за запазване на добрите постижения на институцията, тяхното надграждане, за повишаване на доверието на обществото към Апелативен съд – Велико Търново и на съдебната система като цяло.

Юридическото си образование съм завършила в СУ „Св. Климент Охридски”, гр. София през 1991 година. На 03.01.1992 година встъпих в длъжност „Съдия” в Районен съд – Габрово. От 17.11.1997 година до 17.10.1999 година бях заместник-председател на Районен съд – Габрово, а от 18.10.1999 година до 15.09.2003 година - председател на същия съд. През месец септември 2003 година встъпих в длъжност „Съдия” в Окръжен съд – Габрово, а от 11.08.2008 година съм съдия в Апелативен съд – Велико Търново. Към настоящия момент съм определена за съдия-координатор по Европейско право от общото събрание на съдиите от Апелативен съд – Велико Търново.

През годините съм се стремяла непрекъснато да усъвършенствам своите професионални умения, да допринасям за подобряване на работата на съответния съд, за нарастване на доверието на обществото към съдебната система чрез качеството на изготвяните от мен актове и личното си поведение. При условията на понижено доверие на обществото към съдебната система и очакванията към нейната работа е необходимо да продължат усилията за осигуряване на качествено, своевременно, справедливо, прозрачно и модерно правораздаване чрез надграждане на достигнатото до момента, своевременно преодоляване на възникващите проблеми.

В Апелативен съд – Велико Търново работят добре подготвени съдии и съдебни служители, изградени са отношения на взаимно уважение и коректност. Считам, че с чувството си за отговорност, изграденият авторитет, натрупаният през годините опит мога да мотивирам колегите си да продължим усилията за повишаване на нивото на правораздаване при постигане на баланс между срочността на изготвяне на съдебните актове и тяхното качество, да реализираме необходимите реформи в съответствие с Актуализираната стратегия за продължаване на реформите в съдебната система, да възвърнем доверието на обществото към институцията и съдебната система като цяло. В работата си съм се ръководила и ще продължавам да се ръководя от върховенството на закона, екипния принцип, почтеността, зачитане достойнството на гражданите, доверието в хората, с които работя. Разчитам на взаимодействие с колегите от района на Апелативен съд – Велико Търново и от цялата страна с оглед споделянето на добри практики за усъвършенстване на организацията на работата в институцията. Съзнавам задълженията и отговорностите, свързани с длъжността, за която кандидатствам, и ще се стремя да ги съчетавам със задълженията си като съдия.

Убедена съм, че с личното си чувство за отговорност, ангажираността си с професията, натрупаният през годините опит, съдействието на колегите и съдебните служители, ще мога да допринеса за съхраняване на позитивните достижения в работата на Апелативен съд – Велико Търново и тяхното надграждане, за осъществяване на предстоящите реформи в съдебната система, възстановяване и издигане на нейния авторитет в обществото.

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО. ДОСТИЖЕНИЯ И ПРОБЛЕМИ В ДОСЕГАШНАТА ДЕЙНОСТ

Апелативен съд – Велико Търново обхваща централната част на Северна България, включва областите Велико Търново, Габрово, Ловеч, Плевен и Русе. На територията на апелативния район работят Окръжен съд – Велико Търново, Окръжен съд – Габрово, Окръжен съд – Ловеч, Окръжен съд – Плевен и Окръжен съд – Русе.

Кадрова обезпеченост, организация на работата

Към 01 януари 2014 година утвърдената щатна численост на Апелативен съд – Велико Търново е 17 съдии и 25 съдебни служители, от които

не е заета само една длъжност на съдебен служител. От 01.04.2014 година е овакантена една длъжност за съдебен помощник поради назначаване на лицето, което я заемаше, на работа в Районна прокуратура – Варна. Към 10.04.2014 година в съда работят 16 съдии вследствие кончината на колега. През месец октомври 2014 година на основание чл. 165, ал. 1, точка 1 от Закона за съдебната власт с решение на Висшия съдебен съвет от 09.10.2014 година са освободени двама съдии и към настоящия момент са заети 14 от щатните бройки за съдии. След проведен конкурс по документи, подадени от служители в органите на съдебната власт, на свободната щатна бройка съдебен деловодител от 01.11.2014 година е назначен съдебен служител от Районен съд – Велико Търново. В края на 2014 година е проведен конкурс за свободната длъжност съдебен помощник и такъв встъпи в длъжност на 10.12.2014 година.

В началото на 2015 година щатната численост на Апелативен съд – Велико Търново е:

		<i>Брой по щат</i>	<i>Заети бройки</i>
1	Общо (р. 2+р. 6)	42	39
2	Магистрати (р. 3+р. 4+р. 5)	17	14
3	Председател	1	1
4	Зам. председатели	3	2
5	Съдии	13	11
6	Съдебни служители (р. 7+р. 11+р. 19)	25	25
7	Ръководни длъжности (р. 8+р. 9+р. 10)	3	3
8	Съдебен администратор	1	1
9	Главен счетоводител	1	1
10	Административен секретар	1	1
11	Длъжности в администрацията (р. 12 - р. 18)	18	18
12	Главен специалист касиер-счетоводител	1	1
13	Системен администратор I степен	1	1
14	Експерт, връзки с обществеността	1	1
15	Завеждащ служба „Деловодство“	1	1
16	Съдебен секретар	6	6
17	Съдебен деловодител	6	6
18	Съдебен помощник	2	2
19	Технически длъжности (р. 20+р. 21+р. 22)	4	4
20	Домакин	1	1
21	Шофьор	1	1
22	Чистач	2	2

През месец февруари предстои освобождаване на един от съдиите от заеманата длъжност на основание чл. 165, ал. 1, точка 1 от Закона за съдебната

власт, както и овакантиране на една от щатните бройки за съдебен помощник поради преминаване на лицето на друга работа в съдебната система.

В съда е въведена специализация на съдиите – 6 от съдиите по утвърдения щат разглеждат наказателни дела, 11 от съдиите по утвърдения щат – граждански и търговски дела. Със заповед на Административния ръководител-председател на Апелативен съд – Велико Търново съдиите са разпределени по отделения и постоянни състави - обособени са два постоянни състава в наказателното отделение и три постоянни състава в гражданското и търговско отделение. Разглеждането на жалбите и протестите против постановените от окръжните съдилища определения по чл. 64 и чл. 65 от НПК е възложено на съдиите от гражданското отделение с оглед разпоредбата на чл. 29, ал. 1, т. 1 от НПК.

Разпределението на делата се извършва чрез програмата „Law choice” съобразно поредността на постъпването, списъка на съдиите по отделения и състави при спазване на разпоредбите на чл. 9 от Закона за съдебната власт.

Наличието на незаети щатни бройки за съдии рефлектира на натовареността на съдиите, които полагат необходимите усилия за срочно и качествено изпълнение на своите служебни задължения. Към настоящия момент наказателните дела се разпределят между 4 съдии (на един от наказателните съдии не се разпределят дела с оглед предстоящото му освобождаване от заеманата длъжност на основание чл. 165, ал. 1, точка 1 от Закона за съдебната власт), а гражданските и търговски дела – между 9 съдии. Съдиите от състава на Апелативен съд – Велико Търново са с дългогодишен стаж и опит, имат отлична подготовка и се стремят непрекъснато да подобряват своята професионална квалификация чрез включване в различни форми на обучение.

Съдебните служители заемат длъжности в съответствие с Класификатора за длъжностите за съдебни служители в администрацията на органите на съдебната власт. Преобладаващата част от служителите имат продължителен стаж в съдебната система, изпълняват бързо, качествено и съвестно своите задължения като спазват изискванията на Правилника за администрацията на съдилищата, Етичния кодекс на съдебния служител.

С оглед организацията на административната и правораздавателната дейност в Апелативен съд – Велико Търново са изготвени и се прилагат вътрешни актове – правила и заповеди, които се актуализират своевременно. Ежегодно се разработват оперативен план за дейността на Апелативен съд –

Велико Търново, план за обучение на съдебните служители. Съставен е Стратегически план за дейността на съда за периода 2013-2015 година.

В края на всеки месец съдебните деловодители изготвят справки с данни за ненасрочените дела; за въззивните наказателни дела, по които първото по делото заседание е насрочено извън двумесечния срок по чл. 252, ал. 1 от НПК, с отразяване на данни за наличие на разрешение от председателя; за спрените дела и основанието за спиране, за делата, по които е изтекъл срокът за изготвяне на съответния съдебен акт.

Утвърдената щатна численост на съда, високите професионални качества на съдиите и съдебните служители са предпоставка за добра организация на работата, каквато е постигната от предходните ръководства и следва да се запази за в бъдеще, като се полагат усилия за нейното усъвършенстване.

През периода 17.02.2014 година-18.02.2014 година в Апелативен съд – Велико Търново е извършена проверка на организацията на дейността на съдиите за 2013 година от комисия, съставена от съдии от Върховен касационен съд. Вследствие проверката са направени следните констатации: Редът за образуване и разпределение на делата е подробно и ясно регламентиран със заповед на Административния ръководител-председател на съда, създадена е организация за своевременно произнасяне на съдиите по текущия доклад. Със заповед от месец януари 2013 година на Административния ръководител-председател на съда е разпоредено в деловодството на съда да се води книга-опис с данни за всички граждански и търговски дела, включително частните, които с разпореждане на заместниците на председателя са върнати на окръжните съдилища поради констатирани пропуски при администриране на въззивните жалби, с вписване на номера на делото на първоинстанционния съд, съдията-докладчик и установените пропуски. През 2013 година в Апелативен съд – Велико Търново са постъпили 98 броя преписки, които не са образувани в дела и са върнати на окръжните съдилища за отстраняване на нередовностите. По този начин са създадени предпоставки в статистиката да се отчита действителният брой на разглежданите от съда дела, постига се дисциплиниращ ефект спрямо първоинстанционните съдилища във връзка с изпълнението на техните задължения по администриране на жалбите. Съдиите-докладчици от Апелативен съд – Велико Търново за задължени при изпращане на делото във

Върховен касационен съд на Република България да попълват изпратено от Председателя на Върховен касационен съд на Република България примерно приложение към всяка касационна жалба. В деловодството се поддържа книга-опис, в която се вписват делата, върнати от Върховен касационен съд на Република България поради констатирани пропуски при администриране на касационните жалби, с отразяване на номера на делото, съдията-докладчик и установените пропуски. С нарочни заповеди на Административния ръководител-председател на Апелативен съд – Велико Търново е създадена организация, обезпечаваша разпределението, образуването и разглеждането на делата през периода на съдебната ваканция, като изрично е предвидено, че ползването на платения годишен отпуск на съдиите ще се разрешава след изготвяне на съдебните актове и връщане на делата, които са им възложени за разглеждане. В съответствие с чл. 106, ал. 1, точка 6 от Закона за съдебната власт Административният ръководител-председател на съда е възложил на съдии от Апелативен съд – Велико Търново извършване на проверки на организацията на дейността на съдиите от окръжните съдилища в района през 2013 година; за всяка проверка е изготвен доклад до Административния ръководител-председател на съда. „Крайният извод на комисията е за създадена много добра организация на административната и правораздавателната дейност във Великотърновския апелативен съд, като посочените препоръки в никакъв случай не се отразяват на тази констатация“. Във връзка с препоръките на комисията, извършила проверката през месец февруари 2014 година, е издадена нарочна заповед от Административния ръководител-председател на Апелативен съд – Велико Търново.

Правораздавателна дейност

През 2014 година общият брой на постъпилите за разглеждане дела в Апелативен съд – Велико Търново е 1 221, през 2013 година - 1 217, през 2012 година – 1 331. Увеличението на броя на постъпилите за разглеждане дела през 2014 година спрямо 2013 година е незначително, а в сравнение с 2012 година делата са по-малко със 111. През 2014 година са постъпили за разглеждане общо 867 граждански и търговски дела, през 2013 година – 897, през 2012 година – 969. Постъплението на наказателни дела по години е: 2014 – 354, 2013 година – 320, 2012 година – 362. Налице е сравнителна устойчивост на постъплението на въззивни граждански дела (2014 година – 150, 2013 година –

165, 2012 година – 168), въззивни търговски дела (2014 година – 195, 2013 година – 207, 2012 година – 212), въззивни наказателни дела (2014 година – 126, 2013 година – 122, 2012 година – 117). Постъпилите въззивните частни наказателни дела през 2014 година – 208, са се увеличили спрямо 2013 година (168) с 40, а в сравнение с 2012 година (220) са намалели с 12. Въззивните частни граждански и търговски дела през 2014 година – 510, са намалели спрямо 2013 година (521) с 11, а в сравнение с 2012 година (583) със 73. През 2014 година са постъпили 12 броя молби за определяне на срок при бавност, през 2013 година – 4, през 2012 година – 6 – през 2014 година е налице увеличаване на броя на молбите за определяне на срок при бавност спрямо предходната година.

През 2014 година делата за разглеждане в Апелативен съд – Велико Търново са общо 1 373 (388 наказателни, 985 граждански), от които: 152 - висящи в началото на годината (34 наказателни и 118 граждански), 1 221 (354 наказателни, 867 граждански) – постъпили през годината.

През 2013 година делата за разглеждане в Апелативен съд – Велико Търново са общо 1 351 (346 наказателни, 1 005 граждански), от които: 134 - висящи в началото на годината (26 наказателни и 108 граждански), 1 217 (320 наказателни, 897 граждански) – постъпили през годината.

През 2012 година делата за разглеждане в Апелативен съд – Велико Търново са общо 1 453 (393 наказателни, 1 060 граждански), от които: 122 - висящи в началото на годината (31 наказателни и 91 граждански), 1 331 (362 наказателни, 969 граждански) – постъпили през годината.

Свършените през годините дела в Апелативен съд – Велико Търново са както следва: 2014 година - 1 230 – 89,58 % от разглежданите дела през годината, 2013 година - 1 199 - 88,75 % от разглежданите дела през годината, 2012 година – 1 319 – 90,78 % от разглежданите дела през годината. Изложените данни сочат на трайно установена тенденция за висок процент на свършените през съответната година дела спрямо всички дела, които са стояли за разглеждане.

В тримесечен срок през 2014 година са свършени 1 080 дела – 88 % от всички свършени дела, през 2013 година - 1 061 – 88 % от всички свършени дела, през 2012 година – 1 191 – 90 % от всички свършени дела. През трите години всички свършени въззивни частни граждански и търговски дела са приключили в тримесечен срок от тяхното образуване. В статистическите отчети се визира

тримесечен срок за делата, но по всички въззивни частни граждански и търговски дела е изготвен съдебен акт най-късно в едномесечен срок от тяхното образуване. Висок е и процентът на приключилите в тримесечен срок частни въззивни наказателни дела – 2014 година - 99 %, 2013 година – 97 %, 2012 година – 100 %.

Въз основа на данните от деловодната програма е изчислената средната продължителност на разглеждане на делата през 2014 година в Апелативен съд – Велико Търново, а именно: въззивни граждански дела - 2.56 месеца; въззивни търговски дела – 2.79 месеца; въззивни частни граждански дела – 13.87 дни; въззивни частни търговски дела – 17.92 дни; въззивни наказателни дела – 2.44 месеца; въззивни частни наказателни дела – 12.11 дни. Средната продължителност на разглеждане на въззивните граждански дела през 2013 година е 2.77 месеца, на въззивните търговски дела – 2.52 месеца, на въззивните наказателни дела – 2.28 месеца, а през 2012 година – въззивни граждански дела – 2.5 месеца, въззивни търговски дела – 2.2 месеца, въззивни наказателни дела – 2.6 месеца. От изложеното е видно, че средната продължителност на разглеждане на отделните видове дела в Апелативен съд – Велико Търново е под три месеца.

Данните за приключилите в тримесечен срок дела, както и изчислената средна продължителност на разглеждане на съответните видове дела са основание да се направи извод за постигната бързина на правораздаването в Апелативен съд – Велико Търново. Темповете на бързо правораздаване се дължат на създадената добра организация на работата на съдиите и съдебните служители, своевременното, качествено и отговорно изпълнение на техните служебни задължения. По-голямата продължителност на част от делата е обусловена от необходимостта за събиране на доказателства пред въззивната инстанция с оглед изясняване на делата от фактическа страна или допуснати процесуални нарушения при първоинстанционното им разглеждане, което налага отлагане на делата във времето, въпреки утвърдената практика съдиите да ги проучват предварително и да се произнасят по доказателствените искания на страните в закрито заседание при насрочване на съответното дело. Не са установени необосновани просрочия.

Натовареността по щат общо на съдиите от Апелативен съд – Велико Търново спрямо всички дела за разглеждане е следната: 2014 година – 6.73, 2013 година – 6.62, 2012 година – 7.12; натовареността по щат на гражданските

съдии спрямо всички дела за разглеждане – 2014 година – 7.46, 2013 година – 7.61, 2012 година – 8.03; натовареността по щат на наказателните съдии спрямо делата за разглеждане е: 2014 година – 5.39, 2013 година – 4.81, 2012 година – 5.46. Действителната обща натовареност на съдиите от Апелативен съд – Велико Търново спрямо всички дела за разглеждане е: 2014 година – 7.63, 2013 година – 7.07, 2012 година – 7.23. Натовареността на съдиите по щат спрямо свършените през годините дела е: 2014 година – 6.03, 2013 година – 5.88, 2012 година – 6.47; натовареността на наказателните съдии по щат спрямо свършените дела е: 2014 година – 4.94, 2013 година – 4.33, 2012 година – 5.10; натовареността на гражданските съдии по щат спрямо свършените дела е: 2014 година – 6.62; 2013 година – 6.72, 2012 година – 7.21. Действителната средна натовареност на съдиите от Апелативен съд – Велико Търново спрямо свършените дела е: 2014 година – 6.83, 2013 година – 6.28, 2012 година – 6.56.

С оглед наличието на 3 незаети щатни бройки за съдии и предстоящото освобождаване на още една такава до заемането им след провеждане на конкурс натоварването на съдиите от Апелативен съд – Велико Търново ще нараства съобразно тенденцията за запазване на постъплението на дела през последните две години.

През 2014 година от постановените съдебни актове са обжалвани или протестирани общо 371, през 2013 година – 390, през 2012 година – 356. Налице е намаляване на обжалваните и протестирани съдебни актове през 2014 година спрямо 2013 година.

През 2014 година от Върховен касационен съд на Република България са върнати общо 255 граждански и търговски дела, включително частни такива (по част от делата са постановени съдебни актове от въззивната инстанция в предходен период). От общо върнатите граждански и търговски дела не е допуснато касационно обжалване или постановеният съдебен акт е потвърден по 225 дела – 88.24 % от всички граждански и търговски дела, върнати през 2014 година от Върховен касационен съд на Република България; изцяло са отменени или обезсилени съдебните актове общо по 22 дела – 8.63 % от всички граждански и търговски дела, върнати през годината.

От върнатите през 2013 година от Върховен касационен съд 246 граждански и търговски дела, в това число частни производства (по част от делата са постановени съдебни актове от въззивната инстанция в предходен период), не е допуснато касационно обжалване или съдебният акт е потвърден

по 212 дела – 86.18 % от всички граждански и търговски дела, върнати през 2013 година. Изцяло са отменени или обезсилени съдебните актове общо по 25 въззивни граждански и търговски дела, в това число частни производства – 10.16 % от върнатите през годината дела.

През 2012 година от Върховен касационен съд на Република България са върнати общо 291 граждански и търговски дела, включително частни производства (по част от делата са постановени съдебни актове от въззивната инстанция в предходен период). Не е допуснато касационно обжалване или съдебният акт е потвърден по 241 дела – 82.82 % от всички дела, които през годината са върнати от инстанционна проверка, отменен е изцяло или е обезсилен съдебният акт общо по 36 дела – 12.37 % от делата.

От изложеното е видно, че е налице тенденция за подобряване на качеството на постановените съдебни актове по граждански и търговски дела.

През 2014 година от Върховен касационен съд на Република България са върнати 81 наказателни дела като съдебните актове по 46 от тях са потвърдени – 56.79 % от върнатите дела; по общо 14 дела са отменени съдебните актове и делата са върнати за ново разглеждане на въззивния или първоинстанционния съд – 17.28 % от върнатите през годината дела; съдебният акт по едно дело е изцяло отменен; изменени в наказателната или гражданската част са актовете по 20 дела – 24.69 % от върнатите през годината дела.

От върнатите от Върховен касационен съд на Република България през 2013 година 81 наказателни дела са потвърдени съдебните актове по 50 дела - 61.73 % от върнатите дела; отменени са съдебните актове и са върнати за ново разглеждане от въззивния или първоинстанционния съд 18 дела – 22,22 % от върнатите през годината дела.

През 2012 година от Върховен касационен съд на Република България са върнати 92 наказателни дела като съдебните актове по 73 дела – 79,35 % от върнатите дела, са потвърдени; отменени са съдебните актове и 12 от делата са върнати за ново разглеждане от втората инстанция – 13,04 % от върнатите през годината дела; изменени са съдебните актове по 8 дела – 8,70 % от върнатите през годината дела.

С оглед фактическата и правна сложност на наказателните дела, разглеждани в Апелативен съд – Велико Търново, обстоятелството, че част от върнатите през съответната година дела са разглеждани през предходни периоди, статистическите данни сочат на добро качество на постановяваните

съдебни актове като разбира се съществуват възможности за подобряване на този показател при разумен баланс със сроковете за разглеждане на делата.

Статистическите данни сами по себе си не са достатъчно обективен критерий за качеството на постановените съдебни актове, а е необходимо да се анализират причините, обусловили съответния резултат, евентуално да се въведат допълнителни показатели за оценка на качеството на съдебните актове. В практиката има случаи, при които по еднакви казуси са постановявани актове с идентично съдържание от съдиите от Апелативен съд – Велико Търново и при инстанционния контрол една част от същите се потвърждават, а други – отменят. В други хипотези при отменен съдебен акт и дадени задължителни указания от контролиращата инстанция, изпълнени от решаващия състав, е отменян вторият съдебен акт и е постановяван такъв, чието съдържание налага извод за правилност на първоначално постановения по делото съдебен акт. С оглед на изложеното считам за необходимо продължаването на усилията за уеднаквяване на съдебната практика на национално и регионално ниво, за да се гарантира предвидимост на правосъдието и повишаване на доверието на обществото в съдебната система.

Материална база и информационно осигуряване

Съдиите и съдебните служители от Апелативен съд – Велико Търново ползват помещения, които се намират в Съдебната палата, гр. Велико Търново, ул. Васил Левски 16, стопанисвана от Окръжен съд – Велико Търново. Съдиите работят в самостоятелни кабинети, съдебните служители ползват 8 помещения. В съдебното деловодство работят 9 съдебни служители. Материалните условия са добри.

Компютърната техника, ползвана от съдиите, е на нормално ниво, но част от компютрите, мониторите и принтерите, използвани от съдебните служители, са остарели, износени и се нуждаят от подмяна, каквато не е направена с оглед липсата на необходимия финансов ресурс. Всички компютри имат достъп до обща локална мрежа, което позволява използването на мрежовите ресурси от съдиите и съдебните служители.

Апелативен съд – Велико Търново разполага с две копирни машини с мрежови принтер и скенер, в заседателната зала е монтирана система за аудиозапис на съдебните заседания, инсталиран е втори монитор, чрез който членовете на състава могат да проследяват изготвянето на съдебния протокол.

На входа на залата на Апелативен съд – Велико Търново е инсталирано електронно табло, което дава информация за делата, които се разглеждат през деня – вид на делото, час и ред за разглеждане. Разглежданото дело е маркирано в различен цвят; всички промени в реда за разглеждане на делата се отбелязват своевременно от съдебния секретар на електронното табло, което улеснява страните в процеса.

В Апелативен съд - Велико Търново се използва деловодна информационна система за управление на съдебните дела „EMSG” на „Декстро груп” ООД, която облекчава дейността на съдебните служители при изготвяне на справки, месечни и годишни статистически отчети. Процесът по попълване на съдебните книжа във връзка с призоваването и уведомяването на страните е напълно автоматизиран. Деловодният софтуер предоставя възможност за създаване на електронно досие, което да остава на разположение на съда след връщане на делото на първата инстанция.

През 2013 година със средства, отпуснати от Висшия съдебен съвет, е закупен сървър за софтуера за електронен пренос на данни по делата между различните деловодни програми, обслужващ всички съдилища в апелативния район и обмена на данни с Единната система за противодействие на престъпността, който ще осигурява връзка на информационните системи на съдилищата в апелативния район с останалите информационни системи (следствени служби, прокуратури), част от Единната система за противодействие на престъпността.

В съответствие с чл. 64 от Закона за съдебната власт съдебните актове се публикуват незабавно в интернет. Благодарение на деловодния софтуер гражданите имат достъп не само до актовете на съда, но и до информация за движението на делата в реално време. В момента, в който делото се образува, справка за него вече е достъпна в интернет. Съдебните актове са достъпни веднага след привеждането им във вид, съответстващ на разпоредбите на Закона за защита на личните данни, Закона за защита на класифицираната информация и Вътрешните правила за организация на дейността по публикуване на съдебни актове на интернет страницата на Апелативен съд - Велико Търново. Справки могат да се правят по номер на делото в първа инстанция, входящ номер или номер на делото в Апелативен съд – Велико Търново. Постановените и публикувани съдебни актове на Апелативен съд - Велико Търново са достъпни от списък по месец на решаване.

На началната интернет страница на съда са поместени технически указания за потребителите, указващи начина за достъп до съдебните актове, Вътрешните правила за организация на дейността по публикуване на съдебните актове на интернет страницата на Апелативен съд – Велико Търново. За по-доброто функциониране на интернет страницата в съда работи допълнително специална ADSL интернет линия.

В съда се използва програма за разпределение на делата на базата на случайния избор, предоставена от Висшия съдебен съвет, чрез която се определя докладчик по делото или се извършва избор на член на състав при необходимост.

Всички магистрати и служители ползват сървърна инсталация на правно-информационните системи "Апис 7" и „Европраво“, „Апис 7 Регистър+“ и „Сиела Норми“, които се обновяват редовно и това дава възможност за периодично следене на промените в нормативните актове.

Всички магистрати и съдебни служители от помощната администрация на Апелативен съд – Велико Търново ползват интернет връзка от местен доставчик ("Иком Сервиз" ООД) през специална защитна стена, осигуряваща сигурна защита на информацията в локалната компютърна мрежа от външни интернет потребители.

През 2014 година Апелативен съд – Велико Търново получи от Висшия съдебен съвет модерна техника за видеоконферентна връзка, чрез която може да изпълнява задълженията по чл. 474, ал. 3 от НПК за оказване на международна правна помощ по наказателни дела – разпит чрез видеоконференция.

Дейност на окръжните съдилища от района на Апелативен съд – Велико Търново

На територията на апелативния район работят Окръжен съд – Велико Търново, Окръжен съд – Габрово, Окръжен съд – Ловеч, Окръжен съд – Плевен и Окръжен съд – Русе.

През 2013 година окръжните съдилища от района на Апелативен съд – Велико Търново са разгледали общо 11 040 дела, през 2012 година – 11 727, през 2011 година – 11 423. Налице е намаление на делата за разглеждане в окръжните съдилища през 2013 година спрямо 2012 година, което се обяснява

със социално-икономическите условия в страната, демографските промени, миграционните процеси при лица в трудоспособна възраст.

В окръжните съдилища през 2013 година са свършени общо 9 837 дела – 89,10 % от сложените за разглеждане дела, през 2012 година – 10 374 – 88,23 % от сложените за разглеждане дела, през 2011 година – 10 094 – 88 % от сложените за разглеждане дела. В края на 2013 година са останали несвършени 1 203 дела – 10,90 % от всички дела за разглеждане, в края на 2012 година – 11,77 %, в края на 2011 – 12 %.

Данните обосновават извод за трайно установена положителна тенденция на висок процент на свършените през съответната година дела.

През 2013 година свършените дела в окръжните съдилища в срок до три месеца са 8 880 – 90 % от свършените през годината дела, през 2012 година – 9 421 – 91 %, през 2011 година – 9 220 – 91 %, което сочи, че е постигната и се поддържа бързина на правораздаването.

От свършените дела в окръжните съдилища през 2013 година са обжалвани или протестирани 16 %, през 2012 година – 17 %, а през 2011 година – 18 %.

Подробен анализ на дейността на окръжните съдилища на територията на Апелативен съд – Велико Търново, включително по отделни видове дела, е направен в Доклада за дейността на Апелативен съд – Велико Търново, на окръжните и районните съдилища за 2013 година. Статистическите данни сочат, че са постигнати бързина, ефективност и качество на правораздаването в окръжните съдилища от района на Апелативен съд – Велико Търново.

В края на всяка година въз основа на заповед на Административния ръководител–председател на Апелативен съд – Велико Търново се извършва проверка на организацията на работата на окръжните съдилища от района. Целесъобразно е да се осъществяват тематични проверки по актуални проблемни въпроси или при констатирани пропуски в работата на окръжните съдилища от района с цел отстраняване на евентуалните опущения и повишаване на нивото на предлаганите на гражданите услуги.

ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕ И МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ДОСТИГАНЕ

Отстояване на независимостта на съда и съдиите като гаранция за върховенството на закона

Принципът на независимост на съда е регламентиран в чл. 117 от Конституцията на Република България. Независимостта на съда не е самоцел, а е същностна черта на правораздавателната дейност и е основание за легитимност на съдебните актове. Независимостта на съда, който осъществява правосъдието в страната, от всякакви форми на неправомерно външно влияние е гаранция за върховенството на закона, спазването на правата на човека, осигуряване на безпристрастен и справедлив съдебен процес. Върховенството на закона е една от основните ценности, на които се основава Европейският съюз, чийто член е Република България. В практиката на Съда на Европейския съюз се посочват два елемента на независимостта – външен (обективен) - защитеност от външна намеса или натиск, и вътрешен (субективен), свързан с безпристрастността – еднаква отдалеченост на страните по съответния спор от съда. Независимостта на правораздаването служи за утвърждаване на правата стабилност и осигурява защита на гражданите от произвол. Доверието на обществото в съдебната система е обусловено от спазването на принципа за върховенство на закона и защитата на човешките права. С оглед гарантиране на безпристрастността на съдебните процедури, предоставянето на качествени услуги, които да отговарят на обществените очаквания и дори да ги надхвърлят, е необходимо административният ръководител-председател на съда да реагира на всеки опит за влияние, както и на неоснователни нападки към съда.

При преценка на безпристрастността в практиката на Европейския съд по правата на човека се вземат предвид личните убеждения или интереси на съответния съдия по конкретното дело, както и наличието на обективни факти, с които се потвърждава дали съдията е дал достатъчно гаранции за безпристрастност, за да се изключи всяко основателно съмнение в това отношение. Във всички случаи съдиите трябва да действат безпристрастно, да гарантират, че не може да има основателна причина гражданите да подозират каквато и да било пристрастност.

Запазване и подобряване на постигнатите показатели във връзка със своевременното насрочване на делата, изготвянето на съдебните актове и качеството на последните

От изложените по-горе данни се установява, че е постигната бързина и качество на правораздаването в Апелативен съд – Велико Търново. Основен проблем в работата на институцията през следващите години ще бъде кадровата обезпеченост – към настоящия момент не са заети три длъжности за съдия, предстои освобождаване на още един съдия през месец февруари 2015 година на основание чл. 165, ал. 1, точка 1 от Закона за съдебната власт, поетапно овакантяване на съдийски длъжности през следващите години. Необходимо е да се положат усилия за попълване на съдийския състав, включително чрез използване на правомощията на Административния ръководител-председател на Апелативен съд – Велико Търново по чл. 107, ал. 1 от Закона за съдебната власт с оглед запазване на достигнатите показатели за сръчност, ефективност и качество на производствата.

Трябва да продължи ежемесечното изготвяне на справки за своевременното насрочване на постъпилите дела, които се разглеждат в открито съдебно заседание, за спазването на сроковете при изготвяне на съдебните актове или мотивите към такива. При констатирани забавяния следва да се анализират причините, които са ги породили, и да се набележат мерки за тяхното отстраняване. Необходимо е да се извършва мониторинг на продължителността на съответните производства и да се търсят възможности за повишаване на ефективността при тяхното разглеждане.

Считам, че с оглед осигуряване на равномерна натовареност на съдиите, което е предпоставка за своевременно изготвяне на съдебните актове, до изработването на единни критерии за тежестта на делата, е нужно да се въведат индекси за фактичестката и правна сложност на делата, да се прави периодичен анализ на разпределените чрез системата за случайно разпределение дела между съдиите и при натрупване на повече дела с фактичестка или правна сложност при определен докладчик същото да се компенсира с намаляване на броя на делата, които му се разпределят. При отчитане на реалната натовареност на съдиите следва да се вземат предвид не само и единствено делата, които са им разпределени за разглеждане, но и възложените им допълнителните служебни задължения – участие в помощни атестационни комисии, изготвяне на становища по проекти за тълкувателни решения, извършване на проверки в окръжните съдилища на територията на апелативния район, включването им в различни форми на обучение.

От съществено значение за подобряване на качеството на съдебните актове и уеднаквяване на практиката е продължаването на установената в съда традиция съдиите да се запознават с актовете, постановени от Върховен касационен съд на Република България при осъществен инстанционен контрол; да изготвят становища във връзка с предложенията за приемане на тълкувателни решения от Върховен касационен съд на Република България.

Следва периодично да се провеждат събрания на съдиите от съответното отделение на Апелативен съд – Велико Търново, на които да се анализират причините за отмяна на съдебни актове по реда на инстанционния контрол и да се набелязват мерки за подобряване на качеството на съдебните актове.

При констатиране на противоречива практика по определени въпроси трябва да се провеждат събрания на съдиите, разглеждащи съответния вид дела, с оглед евентуалното ѝ преодоляване. Необходимо е при установяване на различия във връзка с прилагането на процесуалните или материалните закони по инициатива на Административния ръководител-председател на Апелативен съд – Велико Търново или на съдиите от окръжните съдилища да се провеждат събрания за уеднаквяване на съдебната практика на територията на апелативния район, тъй като еднаквото прилагане на закона е гаранция за предвидимост на правосъдието и предпоставка за повишаване на общественото доверие към съдебната власт.

Трябва да продължи ежегодното извършване на проверки от съдии от Апелативен съд – Велико Търново на окръжните съдилища от района, както и да се осъществяват тематични такива като гаранция за правилното организиране на административната и правораздавателната дейност в съответните органи на съдебната власт.

Включването на съдиите в управлението на съда

В Апелативен съд – Велико Търново работят съдии с дългогодишен опит и висока правна квалификация. Повишаването на ефективността на работата на институцията, утвърждаването на нейния авторитет е невъзможно без подкрепата на колектива. Считам, че експертизата на съдиите от състава на Апелативен съд – Велико Търново ще бъде полезна при включването им в процеса на вземане на решения във връзка с организацията и управлението на работата в съда, което е и една от целите, набелязани в Актуализираната

стратегия за продължаване на реформите в съдебната система. Участието на съдиите в процеса на вземане на решения ще гарантира прозрачност на административната дейност, ще обвърже тяхната лична отговорност при решаване на съответните проблеми и постигане на набелязаните цели. Липсата на изрична нормативна уредба в този смисъл не е пречка за ангажиране на общото събрание на съдиите с процеса на вземане на решения във връзка с организацията на работата в институцията.

Повишаване на квалификацията на съдиите и съдебните служители, на мотивацията им за изпълнение на техните задължения

Гарантирането на качеството на съдебните актове е обусловено от непрекъснато подобряване на професионалната квалификация на съдиите относно прилагането на националното законодателство, правото на Европейския съюз чрез включването им в обучения на национално и регионално ниво при съобразяване на графици за разглеждане на делата. Следва да се акцентира на обученията във връзка с прилагането на Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, практиката на Европейския съд по правата на човека с оглед намаляване на броя на жалбите, депозиранни пред Европейския съд по правата на човека срещу България за нарушения на чл. 6 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, пряката приложимост на нормите на Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи.

Трябва периодично да се изследват потребностите от обучение по актуални правни въпроси, по които няма установена съдебна практика или създадената такава е противоречива, и да се организират семинари по съответните теми на територията на апелативния район. Уеднаквяването на практиката е инструмент за постигане на качествено и предсказуемо правораздаване.

Възможностите, които предоставя наличната видеоконферентна техника, следва да се използват максимално като чрез нея се осъществяват съвместни съвещания, срещи и обучения с колеги от други апелативни райони.

Служителите, които работят в Апелативен съд – Велико Търново, са добре подготвени и с дългогодишен опит, но независимо от това трябва постоянно да подобряват своите професионалните умения чрез участие в обучения на национално и местно ниво, съответни на заеманата от тях

длъжност, тъй като контактуват пряко с гражданите и в голяма степен допринасят за визията на институцията сред обществеността.

Необходимо е периодично да се извършва анализ на нуждите от усъвършенстване на професионалните умения на съдебните служители с цел взаимната им заменяемост в случаи на отсъствие, подобряване на качеството на тяхната работа и предоставяните на гражданите услуги.

Следва да се направят предложения до ръководството на Националния институт на правосъдието за разработване на програми във връзка обучението на съдебните помощници, за да се използва максимално техният капацитет.

Необходимо е да се провеждат събрания на съдебните служители, на които да се обсъждат проблемни въпроси във връзка с тяхната пряка работа.

С оглед мотивираността на съдиите за срочно и качествено изготвяне на съдебните актове следва да продължи и в бъдеще гарантирането на стриктното спазване на принципа за случайно разпределение на делата, периодично да се извършва анализ на реална натовареност на съдиите не само и единствено въз основа на броя на делата, които са им разпределени за разглеждане, но и на допълнителните служебни задължения, с които са ангажирани, за да не се допуска неравномерно натоварване на отделни съдии.

Трябва да се извършва редовно анализ за равномерното разпределението на работата между съдебните служители в съответствие с длъжностните им характеристики и при необходимост да се предприемат мерки за преразпределение на техните задължения.

Повишаване на бързината и качеството на предоставяните от съда услуги

Необходимо е да започне поетапно сканиране на електронен носител на всички входящи и изходящи документи по делата и окомплектоването им в електронно досие в деловодната програма. Създаването на електронни досиета ще улесни извършването на справки по делата.

Нужно е да се проучат възможностите за предоставяне на безплатен отдалечен достъп до електронните досиета на дела на страните и техните представители, с което ще се ускори и подобри тяхното обслужване.

Качеството на предоставяните услуги е обусловено и от състоянието на техническото оборудване. Следва да се обновят поетапно остарелите

компютърни конфигурации, за което е необходим финансов ресурс, какъвто се надявам да бъде осигурен със съдействието на Висшия съдебен съвет.

Възстановяване и повишаване на общественото доверие

С оглед подобряване на имиджа на Апелативен съд – Велико Търново и съдебната система като цяло е необходимо обществеността да бъде информирана за постигнатите позитивни резултати в работата на отделните органи на съдебната власт, а не само и единствено за постановените съдебни актове по отделни дела.

Нужно е да продължи практиката по изготвяне на прессъобщения по делата със значим обществен интерес.

Следва да се прилага единната Комуникационна стратегия на съдебната власт 2014-2020 година след нейното приемане.

При наличие на информационен повод е необходимо да се организират пресконференции и брифинги.

Трябва да се прави анализ и да се актуализират формите и средствата, чрез които е възможно въздействие върху обществените нагласи. Публичността гарантира прозрачност на предприетите действия за подобряване работата на институцията, за преодоляване на евентуални проблеми.

Необходимо е непрекъснато да се обновява и допълва информацията на интернет страницата на съда, чрез която гражданите да се осведомяват за действащите нормативни актове, процедурите в съда, графиците за разглеждане на делата, резултатите от работата на институцията. Информацията за работата на съда трябва да се предоставя своевременно, на достъпен и разбираем език.

Обществеността следва да се информира за създадените механизми за отчетност и противодействие на корупцията, предотвратяването на конфликт на интереси, спазването на принципа за случайно разпределение на делата с оглед осигуряване на обективно и справедливо разглеждане на делата, гарантиране на върховенството на закона, правата на гражданите.

Същността на работата на съда е нужно да се разяснява по подходящ начин на различните групи от обществото, тъй като социологически проучвания показват, че голяма част от гражданите формират мнението си за съдебните институции не на базата на преки наблюдения за осъществяваната от тях дейност, а въз основа на коментари на други лица, които са били страни по дела.

Значителна част от обществеността има неправилна представа за работата на съда и съдебните процедури.

Необходимо е да продължи организирането на „Ден на отворени врати“, в който на посетителите да се предлага достъпна информация за същността на правораздавателната дейност.

Следва да се работи с целеви групи – ученици, студенти, за да се повиши тяхната правна култура, което ще допринесе за подобряване на разбирането им за работата на съда и съответно за повишаване на тяхното доверие в съдебната система.

Необходимо е да се подобрят комуникационните канали с неправителствени и граждански организации с цел разработване на съвместни кампании за повишаване информираността на гражданите за работата на съда и съответно на тяхното доверие в съдебната система.

Не без значение с оглед подобряване на доверието на обществеността в работата на Апелативен съд – Велико Търново е запазването и усъвършенстването на достигнатото ниво на обслужване на гражданите и адвокатите, които ползват услугите на институцията, за да се постигнат европейските стандарти. Уважителното третиране на гражданите е важна част от правораздавателната дейност. Работещите в съда могат да повлияят на обществената представа като се отнасят с необходимото уважение към гражданите и адвокатите, отделят им нужното внимание и ги обслужват своевременно.

От съществено значение за утвърждаването на позитивен образ на съдебната власт е разработването на обучителни програми за комуникация, в които да се включат съдии, както и съдебни служители, които пряко контактуват с гражданите.

За осъществяването на обратна връзка е целесъобразно да се правят периодични анкети, които да се предоставят на гражданите и адвокатите за попълване, да се анализират данните за качеството и бързината на предлаганите услуги и да се набелязват мерки за отстраняване на евентуални слабости в работата на институцията.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

Представената Концепция очертава основните ми виждания за развитието на Апелативен съд – Велико Търново. В съвременната динамична

среда е необходимо да се реагира на всяка ситуация, да се набелязват мерки за нейното преодоляване и да се анализират резултатите от тяхното изпълнение. При условие, че ми гласувате доверие, считам, че с подкрепата на съдиите и съдебните служители мога да допринеса за запазване на добрите практики в работата на Апелативен съд – Велико Търново и тяхното надграждане, за осъществяване на предстоящите реформи в съдебната система и издигане на нейния авторитет в обществото, достигане на европейските стандарти за ефективно, качествено, справедливо и прозрачно правораздаване.

гр. В. Търново, 02.02.2015 г.

С уважение,

(ГАЛЯ МАРИНОВА)